

Fördjupad analys av Internationella och tvåspråkiga förskolor och grundskolor i Göteborgsregionen

Rapport

2025-01-08

Christer Samuelsson

Innehållsförteckning

Fördjupad analys av Internationella och tvåspråkiga förskolor och skolor i Göteborgsregionen	1
Innehållsförteckning	2
1. Sammanfattning.....	3
2. Inledning.....	4
2.1. Bakgrund.....	4
2.2. Uppdraget	4
Målgruppsdefinitioner	4
2.3. Metod och datainsamling	5
2.4. Avgränsningar.....	6
3. Resultat.....	7
3.1. Hinder och möjligheter	7
Grundskola	7
Förskola	10
Regionalt perspektiv	11
ISGR – Göteborgsregionens internationella grundskola	12
4. Analys och slutsatser.....	13
4.1. Förslag	13
4.2. Konsekvenser av förslagen.....	15

1. Sammanfattning

Denna rapport är en fördjupning av en tidigare studie från juni 2024 som kartlade behov och utbud av internationella och engelskspråkiga skolor i Göteborgsregionen. Fokus ligger på att analysera lösningar för två prioriterade målgrupper: utländska familjer som är tillfälligt i Sverige utan "expat-kontrakt", och familjer med tillsvidareanställning i regionen.

Resultat och utmaningar

- **Grundskola:** Behovet av internationella skolor är väl tillgodosett, men det finns en stor efterfrågan på platser i engelskspråkiga skolor. Urvalskriterier, såsom kötid, gynnar inte familjer som flyttar till Sverige med kort varsel.
- **Förskola:** Det finns juridiska möjligheter att starta engelskspråkiga förskolor under kommunal regi, men det saknas lagstöd för internationella förskolor. För närvarande är tillgången på platser begränsad, och syskonförtur samt kötid påverkar tillgängligheten negativt för utländska familjer.
- **ISGR:** Den internationella sektionen har utrymme att ta emot fler elever och erbjuder löpande intag. Däremot är avgiften ett hinder för vissa familjer.

Utredningen lämnar följande förslag

- Framtagande av en utbildningspolitisk viljeinriktning för kommunerna inom Göteborgsregionen
- Uppföljning av pågående översyn av antagningskriterier för ISGR:s internationella sektion
- Tre förslag om ökade platser/ nystartad engelskspråkig skola och ändrade urvalsregler vid ISGR:s Svenska sektion, i en eller flera kommuners grundskolor, samt förskolan i Göteborg.
- Kontinuerlig kartläggning av platser och kö för engelskspråkiga grundskolor.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I juni 2024 presenterades rapporten ”Internationella och tvåspråkiga förskolor och grundskolor i Göteborgsregionen” (nedan kallad slutrapporten). Slutrapporten är en del av handlingsplanen för 2024–2025 i Göteborgs Stad/ Göteborgsregionens Näringslivsstrategiska program. Slutrapporten kartlägger och analyserar efterfrågan och utbud av internationella och tvåspråkiga för- och grundskolor i Göteborgsregionen, tillämpliga lagar och regler, jämförelser med andra storstadsregioner och presenterar rekommendationer för att bättre matcha utbudet och efterfrågan.

De sex rekommendationerna i slutrapporten är

1. Utveckla en tydlig viljeinriktning och plan med strategi och policy.
2. Genomför översyn av ISGR:s internationella sektion och dess uppdrag
3. Utred och justera antagningsregler och kösystem för tvåspråkiga enheter
4. Följ utvecklingen platser och kö för tvåspråkiga grundskolor
5. Överväg möjligheten till att erbjuda tvåspråkig undervisning enligt svensk läroplan
6. Bedriv påverkansarbete för internationella förskolor

2.2. Uppdraget

Utifrån slutrapporten har Business Region Göteborg (BRG) i samarbete med Förskoleförvaltningen (FSF), Grundskoleförvaltningen (GSF), Utbildningsförvaltningen (UBF) och Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen (Arbvux) i Göteborgs Stad samt Göteborgsregionen (GR) beslutat att ett fördjupat arbete behöver göras (nedan kallad Fördjupad rapport). Extern konsult från Creasam AB har anlitats för att leda arbetet.

Utifrån de olika målgrupper som redovisas i slutrapporten, prioriteras två målgrupper; utländska familjer som är tillfälligt i Sverige, utan ”expatkontrakt”, samt utländska familjer som flyttar till Sverige med tillsvidareanställning. En fördjupad analys ska beskriva

- Vilka lösningar kan finnas inom befintliga styrdokument?
- Olika hypoteser som bidrar till att underlätta för målgrupperna?
- Konsekvenser av ovanstående hypoteser
- Konkreta förslag till att underlätta för målgrupperna.

Geografisk avgränsning: Göteborgs Stad och övriga kommuner i Göteborgsregionen.

Målgruppsdefinitioner

Målgrupp 2 Utländska familjer som är tillfälligt i Sverige, utan ”expatkontrakt”

Denna grupp utgörs av utländska familjer som vistas tillfälligt i Sverige, men som inte har de traditionella ”expat-kontrakten”. Ofta har dessa personer hög utbildning och flyttar till Göteborg med lokala tillfälliga

anställningskontrakt. Det innebär att de ofta får ett visst bidrag för själva flytten och kanske hjälp med att hitta en lämplig bostad, men de har i övrigt samma förmåner som arbetsplatsens övriga anställda. I denna målgrupp ingår inte enbart individer knutna till stora företag, utan även forskare, (såväl doktorander som disputerade forskare) samt i vissa fall läkare.

Målgrupp 3 Utländska familjer som flyttar till Sverige med tillsvidareanställning

Denna målgrupp består av utländska familjer som flyttar till Sverige för tillsvidareanställning inom sektorer där Sverige och regionen upplever kompetensbrist, såsom IT, fordons- och teknikindustrin. Dessa familjer kommer från olika delar av världen, där företagen aktivt söker internationell kompetens för att täcka det lokala behovet eftersom kompetens saknas i Sverige i tillräcklig utsträckning.

2.3. Metod och datainsamling

Denna fördjupade rapport har två huvudsakliga källor; dokument och intervjuer. De dokument som ligger till grund för rapporten är;

- Analys av internationella och tvåspråkiga förskolor och grundskolor i Göteborgsregionen, Slutrapport 2024-06-24 (Business Region Göteborg).
- Skollag, 2010:800
- Skolförordning 2011:185
- Förordning (2015:801) om internationella skolor
- Ägardirektiv för Göteborgsregionens internationella skola AB, FS 2024-88
- Avtal om entreprenad avseende den svenska sektionen av skolverksamheten på skolan the International School of the Gothenburg Region, 2024-10-08

Intervjuer som ligger till grund för rapporten har skett med representanter för GR, Grundskoleförvaltningen och Förskoleförvaltningen i Göteborgs Stad, samt ISGR. Vidare har konsultation skett med Skolinspektionen.

Intervjuerna har fokuserat på hinder och möjliga lösningar för målgrupp 2 och 3, en fördjupning av ISGR:s uppdrag, samt en uppföljning av inlämnade ansökningar om nya tillstånd för engelskspråkiga grundskolor i Göteborg.

En viktig del av denna rapport har varit att fördjupa kunskapen om vilka hinder och möjligheter som finns inom ramen för Skollag och Skolförordning, ekonomiska och organisatoriska förutsättningar. Det arbetet har skett i en arbetsgrupp bestående av en person från vardera Grundskoleförvaltningen och Förskoleförvaltningen i Göteborgs Stad, samt från Göteborgsregionens kommunalförbund.

Kvaliteten på innehållet har verifierats genom att intervjuerna har faktagranskats av intervjupersonerna. Arbetsgruppen och uppdragsgivaren har haft möjligheter att lämna synpunkter på innehållet i rapporten. Utredaren ansvarar för slutsatser och förslag.

2.4. Avgränsningar

I denna fördjupade rapport görs samma avgränsningar som i slutrapporten. Först och främst är rapporten avgränsad till att enbart behandla för- och grundskolor. Det innebär att gymnasieskolan inte inkluderas i denna rapport.

Vidare behandlar rapporten två huvudkategorier av skolor: internationella skolor, som följer en internationell läroplan skild från den svenska, och tvåspråkiga skolor vilka i denna rapport avgränsas till de som erbjuder undervisning på svenska och engelska och följer den svenska läroplanen. Andra tvåspråkiga utbildningar som erbjuder undervisning på exempelvis tyska, franska eller ryska omfattas inte av denna rapport, trots att det finns visst utbud och efterfrågan även för dessa språk. Likaså behandlas inte utbudet och efterfrågan för undervisning på Sveriges nationella minoritetsspråk. Försättningsvis används begreppet engelskspråkig undervisning genomgående i denna rapport.

Geografiskt är rapporten avgränsad till Göteborgsregionen, vilket innefattar Göteborgs stad samt de 12 kranskommuner som ingår i Göteborgsregionen (GR).

Den fördjupade studien har haft fokus på att hitta möjliga lösningar för att kunna erbjuda fler platser i engelskspråkig undervisning för målgrupp 2 och 3.

3. Resultat

Med utgångspunkt i slutrapportens resultat har arbetsgruppen för den fördjupade studien gjort en analys av hinder och möjligheter att utöka platser för utländska familjers barn (målgrupp 2 och 3). Nedan följer en redovisning av den analysen.

3.1. Hinder och möjligheter

Grundskola

Den fördjupade utredningen konstaterar att behovet av platser i internationell grundskola är väl tillgodosett i Göteborgsregionen. Utredningen konstaterar samtidigt att behovet av platser i engelskspråkig grundskola är mycket stort.

Juridiska förutsättningar

Skollagen, skolförordningen och förordningen om internationella skolor, reglerar villkoren för hur internationell skolor (internationell läroplan) och engelskspråkiga skolor (svensk läroplan) får bedriva sin verksamhet.

Grundprincipen i Skollagen är att grundskolan ska vara öppen för alla elever. Det finns dock undantag för engelskspråkig undervisning. Dessa undantag framgår av nedanstående beskrivning av urvalsprinciper. Det finns skillnader mellan vilka urvalsprinciper som kan användas i kommunal skola respektive fristående skola. En viktig skillnad är att fristående skolor har möjlighet att tillämpa kötid, vilket en kommunal skola inte har.

Internationella skolor

Skolor som följer en internationell eller ett annat lands läroplan. Internationella skolor ingår inte i skolväsendet så som det definieras i 1 kap. 1§ skollagen, vilket medför att skollagens gemensamma bestämmelser endast gäller om det särskilt anges. Såväl en kommun som en fristående aktör kan vara huvudman för en internationell skola. En kommun kan dock enbart följa en internationell läroplan, inte ett annat lands. För internationella skolor krävs tillstånd från Skolinspektionen.

I Göteborgsregionen finns en internationell skola, ISGR:s internationella sektion, där utredningen visar att verksamheten är väl dimensionerad utifrån behovet.

Målgrupp

Enligt 24 kap. 3§ skollagen är internationella skolor till för elever som har skolplikt i Sverige och vänder sig i första hand till följande grupper:

1. barnet är bosatt i Sverige för en begränsad tid,
2. barnet har gått i skola utomlands under en längre tid och vill avsluta sin utbildning i Sverige,
3. det finns grundad anledning att anta att barnet kommer att lämna Sverige för en längre tid, eller
4. barnet har skolans undervisningsspråk som dagligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna och tillräckliga kunskaper i språket för att följa undervisningen.

Urvalsprinciper

Den grupp av elever som primärt har ett behov av utbildning på en internationell skola – det vill säga de som är bosatta i Sverige för en begränsad tid – ska tas emot i första hand och övriga elevkategorier tas emot i mån av plats. Med att barnet är bosatt i Sverige för en begränsad tid avses att det finns en startpunkt och en slutpunkt för elevens vistelse i landet. Om det inte finns plats för alla behöriga sökande till en internationell skola ska urvalet göras på de grunder som Statens skolinspektion godkänner. Som exempel på urvalsgrunder för fristående skolor kan nämnas kötid, syskonförtur och geografisk närhet. Även lottning har godkänts i ett inspektionsbeslut.

För kommunala skolor är inte kötid ett möjligt urvalskriterium i övrigt kan samma kriterier som för fristående skolor användas. Dessutom gäller att om en internationell skola bedrivs av en kommun har den kommunen rätt att vid urval prioritera elever från den egna kommunen.

Fristående huvudmän för internationella skolor får ta ut elevavgifter för att täcka rimliga merkostnader för utbildningen som kan hänföras till exempelvis kostnader för ackreditering eller avgifter till relevanta organisationer. Kommunala huvudmän kan däremot inte ta ut motsvarande elevavgifter.

På ISGR utgår en avgift per barn och läsår på cirka 45 000 kr. Intervjun med verksamhetsledningen visar att många familjer prioriterar skolan även om man inte har ”expat-kontrakt”. Men för vissa familjer blir avgiften ett hinder.

Engelskspråkiga skolor

I en engelskspråkig skola sker huvuddelen eller delar av undervisningen på engelska. Engelskspråkiga skolor ingår i skolväsendet så som det definieras i 1 kap. 1 § skollagen, vilket medför att undervisningen följer svensk läroplan och att skollagens bestämmelser gäller för skolan. Såväl en kommun som en fristående aktör kan vara huvudman för en engelskspråkig skola.

Det finns två varianter av engelskspråkiga skolor, som styrs av olika paragrafer i skolförordningen.

Variant A; 9 kap. 14–16 § skolförordningen

Skolor där huvuddelen av undervisningen anordnas på engelska för elever som vistas i Sverige under en begränsad tid och har tillräckliga kunskaper i engelska för att kunna delta i undervisningen. Undervisningen får ske enligt svensk eller internationell läroplan (Primary Years Programme och Middle Years Programme inom grundskolan). När en huvudman anordnar undervisning enligt A) ska detta anmälas till Skolinspektionen. Det finns ingen skola i Göteborgsregionen som bedriver verksamhet enligt 14–16 §§.

Urval till skolor enligt A), tre nivåer.

- I. är till för elever som vistas i Sverige under en begränsad tid och har tillräckliga kunskaper i engelska för att kunna delta i undervisningen
- II. om det inte finns plats för alla sökande som uppfyller kravet under I) ska plats i första hand ges till:

1. barn till utländska gästforskare och experter, och
 2. barn som tidigare gått i en engelskspråkig skola.
- III. urvalskriterier som inte sätter kravet på öppenhet ur spel. Som exempel på urvalsgrunder för fristående skolor kan nämnas kötid, syskonförtur och geografisk närhet. Även lottning har godkänts i ett inspektionsbeslut.

Variant B: (9 kap. 18,19 §§ skolförordningen)

Skolor där delar av undervisningen är på engelska för andra elever än sådana som avses i A). Det innebär att skolan är öppen för alla elever att ansöka till. Inom Göteborgsregionen finns det enbart fristående huvudmän (samt ISGR:s svenska sektion) och samtliga dessa bedriver verksamhet enligt 18–19 §§. Skolorna tillämpar kötid som ett urvalskriterium. Undervisning enligt B) kräver tillstånd från Skolinspektionen. För att få tillstånd krävs att undervisningen utformas så att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna nå betygskriterierna i samtliga ämnen samt att undervisningen i engelska bedrivs av ämnesbehöriga lärare. Högst hälften av undervisningen får ges på engelska.

Urval till skolor enligt B)

- I. urvalskriterier som inte sätter kravet på öppenhet ur spel. Som exempel på urvalsgrunder för fristående skolor kan nämnas kötid, syskonförtur och geografisk närhet. Även lottning har godkänts i ett inspektionsbeslut.
För kommunala skolor är inte kötid ett möjligt urvalskriterium i övrigt kan samma kriterier som för fristående skolor användas.

Analys

I linje med slutsatserna i slutrapporten konstateras att en utökning av antalet platser på engelskspråkiga grundskolor inte per automatik kommer att leda till att elever från målgrupp 2 och 3 kommer att erbjudas plats med mindre än att antagningsregler och kösystem justeras.

Utredningen har genomfört en uppföljning av de ansökningar som två fristående huvudmän lämnat inom tillstånd att starta nya engelskspråkiga skolor i Göteborg. Nordic International School AB har beviljats tillstånd att starta grundskola för åk 4–9. Ansökan avser 352 elever. The English School Gothenburg (Torslanda) har lämnat in ansökan för 432 elever. Den ansökan har avslagits, med motiveringen att huvudmannen inte kunde visa att det finns tillräckligt med elever som efterfrågar engelskspråkig undervisning.

Utifrån det stora söktryck som finns idag på engelskspråkiga utbildningar bedöms inte utökningen med 352 platser vara tillräcklig för att möta behovet. Slutrapporten konstaterade att det är mycket svårt för barn till utländska familjer som vistas tillfälligt i Sverige att få plats i engelskspråkiga skolor, beroende på urvalskriterier, främst kötid. Detta beror på att man bedriver verksamheten utifrån 9 kap, 18–19 §§ i Skolförordningen. Utredningens slutsats är att det behövs verksamheter som bedrivs utifrån 9 kap, 14–16 §§ i Skolförordningen för att kunna erbjuda plats för barn till utländska familjer

som bor/ vistas tillfälligt i Sverige. Detta behöver också kompletteras med förutsättningar till löpande antagning av elever under läsåret.

En fråga som diskuteras i slutrapporten är vilka anställningsformer som föräldrarna arbetar under. Som exempel nämns expat-kontrakt, tillsvidareanställning och visstidsanställning. Detta har dock ingen betydelse för om en elev kan erbjudas plats enligt de målgrupper som anges i lagstiftningen eller fastställda urvalsprinciper. I Skollagen 24 kap (internationella skolor) används begreppet ”bosatt i Sverige för en begränsad tid”. I Skolförordningen används begreppet ”vistas i Sverige under en begränsad tid”. Detta innebär att även om föräldrarna har en tillsvidareanställning men har för avsikt att vara bosatta/ vistas i Sverige under en begränsad tid, och kan visa det i sin ansökan, så uppfyller man urvalsprinciperna för internationell skola respektive engelskspråkig skola, variant A. Det kan t ex handla om att man kommit överens med arbetsgivaren om att fullgöra ett specifikt uppdrag eller att arbeta under viss tid för att sedan flytta vidare till annat land, men att arbetsgivaren valt att tillsvidareanställa personen.

Förskola

Det är klart att det finns behov av fler platser för målgruppens barn. Behovet behöver dock utredas mer i detalj innan det kan fattas några beslut.

Förskoleverksamhet ska bedrivas i enlighet med Skollagen, förskolans läroplan och andra styrdokument. Det betyder att internationell förskola inte är möjlig att bedriva i Sverige. Det innebär att det inte finns lagstöd för internationella förskolor. Förskoleförvaltningen bedömer att det inte är intressant att driva den frågan. Däremot är det möjligt att driva en helt privat verksamhet utan offentlig finansiering, men det får då inte ske under benämningen förskola.

Frågan om engelskspråkig förskola är inte prövad i domstol och kommunerna gör olika bedömning av vilka regler som gäller. Samtal med Skolverkets upplysningstjänst ger dock en tolkning av möjligheterna att bedriva engelskspråkig förskola, där det framhålls att så länge som verksamheten tillgodoser de krav som läroplanen har avseende barnens möjlighet att utveckla det svenska språket så går det bra att inkludera även andra språk i verksamheten och något uttryckligt förbud eller att en viss andel av annat språk saknas. Det är alltså om man uppfyller läroplanens mål som är relevant i sammanhanget, inte hur mycket ett annat språk används i verksamheten.

Det finns juridisk möjlighet att starta engelskspråkiga förskolor i kommunal regi under förutsättning av ett politiskt uppdrag. Vissa frågor om likställdhet, urvalsfrågor, och tillämpning av närhetsprincipen behöver fördjupas. Förskoleförvaltningen har utrett vilka möjligheter som finns att prioritera de målgrupper som verksamheten avses. Förskoleförvaltningen avser att genomföra en dialog med nämnden i frågan om såväl nuvarande förskolors uppdrag att möta familjer med engelskspråkighet som möjligheten att starta kommunala engelskspråkiga förskolor

Även frågor om urval/prioritering av sökande från olika kommuner, samt interkommunala ersättningar behöver utredas.

Förskoleförvaltningens juridiska utredning angående hantering av kön och placering av barn i förskola visar att kommunala förskolor kan ha egna regler för köer och placering, så länge dessa är förenliga med skollagen. Det innebär att all kommunal förskoleverksamhet ska vara öppen och tillgänglig för alla barn på lika villkor, och kommunen får inte diskriminera eller särbehandla barn på grund av föräldrarnas bakgrund, etnicitet eller andra liknande faktorer. Det är dock möjligt att en kommun satsar på särskilda språk- och kulturstödjande insatser i vissa områden eller förskolor, särskilt där det finns ett stort behov av språkutveckling för barn med ett annat modersmål än svenska. Dessa insatser syftar till att stärka barnens språkutveckling och integration, men det är inte samma sak som att exkludera eller begränsa vilka som får söka till en förskola.

Förskoleförvaltningen bedömer att man inte har påverkansmöjlighet mot fristående förskolors dimensionering av den engelskspråkiga verksamheten. Däremot skulle Göteborgs Stad kunna underlätta för fristående engelskspråkiga förskolor att växa genom att medverka till lokalförsörjningen. Bedömning är dock att även en utökning av antalet platser inom fristående förskolors engelskspråkiga dimensionering skulle få låg effekt på tillgången till platser för målgrupp 2 och 3 utifrån de urvalsprinciper som tillämpas. Anledningen är att förskolorna tillämpar syskonförtur följt av kötid. För att få plats behöver man ansöka när kön öppnar. Det innebär att familjer som beslutar att flytta till Sverige vid andra tidpunkter än i anslutning till sommaren ofta har väldigt svårt att erhålla en plats på dessa förskolor. Detta kösystem favoriserar därmed dem som kan planera sitt behov av förskoleplats på lång sikt, i första hand familjer bosatta i Sverige.

Regionalt perspektiv

Näringslivsstrategiska programmet har antagits av Göteborgs Stad tillsammans med övriga kommuner i Göteborgsregionen. Tillgången och kvaliteten på för- och grundskolor som kan erbjuda internationell eller engelskspråkig undervisning är en viktig del i att upprätthålla regionens attraktivitet för internationella talanger.

Göteborgsregionens kommunalförbund har ställt frågan till kommunerna om hur den utbildningspolitiska ambitionsnivån i respektive kommun ser ut. Det finns i dagsläget ingen kommun som har någon utbildningspolitiskt uttalad ambitionsnivå gällande tillgången till platser på internationella eller engelskspråkiga skolor eller förskolor. Det finns inte heller några kända utredningsuppdrag eller andra politiska initiativ i den frågan.

Göteborgsregionens Förbundsfullmäktige har beslutat om nytt ägardirektiv för ISGR. Därutöver har beslutats om en utökning av internationella sektionens verksamhet. Ägardirektivet tydliggör bland annat verksamhetens uppdrag, samt att det inte ska finnas några begränsningar avseende elevantal utan elever ska i möjligaste mål snabbt kunna beredas plats.

ISGR – Göteborgsregionens internationella grundskola

I Göteborgsregionen finns det idag endast en internationell grundskola. Det är The International School of the Gothenburg Region (ISGR). Den består av två sektioner. En *internationell sektion* där skolan följer IB-läroplanen och en *svensk sektion* som följer den svenska läroplanen och där upp till 50 % av undervisningen sker på engelska.

ISGR har löpande intag av elever under året på den internationella sektionen dvs. det finns ingen kö utan alla som uppfyller kriterierna för att gå på skolan blir antagna. Den internationella sektionen är öppen för elever som i enlighet med Skollagen (2010:800), 24 kap. I mån av plats tar skolan även in elever från de andra tillåtna kategorierna av elever, dvs. barn som tidigare gått i skola utomlands och barn som ska lämna Sverige för en längre tid och av den anledningen behöver ”förberedas” för att gå i (internationell) skola utomlands.

Det pågår en översyn av antagningskriterierna som en anpassning till marknad och kontraktsutformning. Därutöver planeras för en stärkt information till företagen om ISGR:s verksamhet.

Den svenska sektionen ska enligt förbundsordningen bedriva förskoleklass, grundskola och fritidshem enligt svensk läroplan. För den svenska sektionen finns ett entreprenadavtal, av vilket det bland annat framgår att elevantalet ska överenskommas årligen, med utgångspunkt i söktryck och anpassning till efterfrågan.

I december 2024 har ISGR drygt 1000 elever inskrivna varav ca 450 på svenska sektionen och ca 550 på internationella sektionen. Pågående byggnation bedöms medföra en utökad kapacitet med minst 250 platser på den internationella sektionen.

4. Analys och slutsatser

Med utgångspunkt i ovanstående resultat redovisas nedan analys och slutsatser som svarar mot den fördjupade utredningens uppdrag att ta fram förslag på lösningar inom befintliga styrdokument, hypoteser som bidrar till att underlätta för målgrupperna och konsekvenser av dessa hypoteser. Den fördjupade utredningen har tagit sin utgångspunkt i Slutrapportens rekommendationer.

Avsikten med förslagen är att den fördjupade utredningen ska bidra till nästa steg i att möta Näringslivsprogrammets ambition att bidra till ökad attraktivitet.

4.1. Förslag

Förslag 1: För att åstadkomma en förflyttning mot lösningar för utländska familjers skolsituation, rekommenderas att Business Region Göteborg i samarbete med GR tar initiativ till en dialog med samtliga kommuner inom Göteborgsregionen i syfte att tydliggöra en utbildningspolitisk viljeinriktning.

Utredningen visar att det finns en tydlig näringspolitisk målbild för att öka tillgången till platser främst på engelskspråkiga för- och grundskolor. Motsvarande utbildningspolitisk målsättning för att förverkliga detta finns inte i någon av Göteborgsregionens 13 medlemskommuner.

Förslag 2: GR tar initiativ till att under 2025 följa upp resultatet av pågående översyn av antagningskriterier för ISGR:s internationella sektion

GR Förbundsfullmäktige har tagit fram ett nytt ägardirektiv för ISGR. Dessutom har ett entreprenadavtal för den svenska sektionen tagits fram. I linje med slutsatserna i slutrapporten konstateras att skolans internationella sektion i nuläget har ett utrymme att ta emot fler elever och att med pågående utbyggnad kommer det att finnas kapacitet att ta emot elever enligt uppdraget under överskådlig framtid. Det pågår en översyn av antagningskriterierna som en anpassning till marknad och kontraktsutformning. Därutöver planeras för en stärkt information till arbetsgivare om ISGR:s verksamhet.

Förslag 3: Urvalsregler

Förslag 3 a Grundskola: GR överväger möjligheten att utöka platserna på ISGR:s Svenska sektion, med en tydlig målbild att använda urvalsregler som möjliggör att målgrupp 2 och 3 blir prioriterade.

Förslag 3 b Grundskola: En eller flera kommuner överväger att starta engelskspråkig skolor med engelskspråkig undervisning, med en tydlig målbild att använda urvalsregler som möjliggör att målgrupp 2 och 3 blir prioriterade.

Förslag 3 c Förskola: Göteborgs Stad överväger att starta kommunala engelskspråkiga förskolor med en tydlig målbild att använda urvalsregler som möjliggör att målgrupp 2 och 3 blir prioriterade.

Två utredningar, slutrapporten och denna fördjupade utredning, har visat att platserna i befintlig engelskspråk grundskola inte är tillräcklig, främst beroende på att de urvalsregler som tillämpas försvårar för målgrupp 2 och 3 att få plats. Därför föreslås att GR och en eller flera kommuner startar engelskspråkiga skolor som riktar sig mot målgruppen barn till utländska familjer som bor/ vistas tillfälligt i Sverige. Detta behöver också kompletteras med förutsättningar till löpande antagning av elever under läsåret.

För förskoleverksamheten lämnas motsvarande förslag. Ett antal frågor behöver fördjupas inför eventuellt beslut om genomförande. Detta rör det faktiska behovet, likställdhet, urval, tillämpning av närhetsprincipen, samt urval/ prioritering av sökande från olika kommuner, samt interkommunala ersättningar.

Förslag 4: GR föreslås ta initiativ till att två gånger per år genomföra en kartläggning som beskriver aktuell efterfrågan av platser och kö för engelskspråkiga grundskolor.

Slutrapportens slutsats är ” Samtliga av de tre huvudmän som idag erbjuder engelskspråkig grundskola i regionen uppger att de har en hög till mycket hög efterfrågan från elever. På en enhet uppges att endast 1 av 60 som söker till skolan kan erbjudas plats varje år. De övriga uppger att de har ”ett par års kö” för att få plats. Den stora efterfrågan och svårigheten att få plats är också en trolig förklaring till att verksamheterna utökar sina platser och att nya ansökningar skickats till Skolinspektionen.” Även om det finns osäkerhet kring det exakta behovet så finns det belägg för att det finns ett stort behov.

Utredningen visar att det finns behov av att kommunerna i Göteborgsregionen skaffar sig en tydlig bild av efterfrågan av platser och kö för engelskspråkiga grundskolor. Det finns metodiska utmaningar i att skaffa sig en tydlig bild av efterfrågan. Den fördjupade utredningen bedömer att det är fullt möjligt att med regelbundna intervjuer med samtliga skolhuvudmän som bedriver engelskspråkig undervisning skaffa sig en tydlig bild av det verkliga behovet.

Bedriv påverkansarbete för internationella förskolor

När det gäller rekommendationen ”Bedriv påverkansarbete för internationella förskolor” lämnar den fördjupade utredningen inget förslag. Motivet är att det saknas lagstöd för internationella förskolor. Förskoleförvaltningen bedömer därmed att det inte är intressant att driva den frågan.

4.2. Konsekvenser av förslagen

Utredningen bedömer att förslag 1, 2 och 4 inte är kostnadsdrivande. De ekonomiska konsekvenserna av förslag 3a-3c behöver utredas av berörda verksamheter som ansvarar för genomförandet. Om ambitionsnivån är att ha löpande intag för målgrupperna så kommer det att medföra en högre kostnad.

Utredningen har medvetet inte lagt kostnadsdrivande förslag såsom t ex att ersätta avgiften med kommunal finansiering. Det är värt att notera att företag som anställer utländsk personal med barn i skolåldern har goda möjligheter att finansiera avgiften för barn på internationella skolor, oavsett om de erbjuder 'expat-kontrakt' eller inte, om detta är avgörande för att säkerställa arbetsgivarnas tillgång av nödvändig kompetens."

Samtliga förslag förutsätter en tydlig politisk viljeinriktning och handlingskraft, vilket kommer att bidra till att Göteborgsregionen ökar sin attraktionskraft för internationella talanger.

Konsekvensen för familjerna blir att fler familjer får möjligheter att flytta till regionen men också stanna kvar för att bo, leva och arbeta i Göteborgsregionen.